

رویکرد نظریه شبکه کنشگران و کاربرد آن در بررسی سامانه اطلاعات اقلیمی کشاورزی

مریم شریف‌زاده*	استادیار، گروه مدیریت توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه یاسوج
غلامحسین زمانی ^۱	استاد، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه شیراز
عزت‌اله کرمی ^۲	استاد، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه شیراز
محمدتقی ایمان ^۳	استاد، گروه جامعه‌شناسی و برنامه‌ریزی اجتماعی، دانشگاه شیراز
داور خلیلی ^۴	دانشیار، گروه مهندسی آب، دانشگاه شیراز

دریافت: ۱۳۹۱/۱۲/۰۱ | پذیرش: ۱۳۹۱/۰۳/۰۶

فصلنامه علمی پژوهشی
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
شاپا (چاپی) ۸۲۲۳-۲۲۵۱
شاپا (الکترونیکی) ۸۲۳۱-۲۲۵۱
نمایه در SCOPUS، LISA و ISC
http://jipm.irandoc.ac.ir
دوره ۲۸ | شماره ۲ | صص ۴۳۳-۴۵۴
زمستان ۱۳۹۱

نوع مقاله: پژوهشی

*m.sharifzadeh@yu.ac.ir
1. zamani@shirazu.ac.ir
2. ekarami@shirazu.ac.ir
3. iman@shirazu.ac.ir
4. dkhalili@shirazu.ac.ir

چکیده: نظریه شبکه کنشگران، رویکردی کیفی برای مطالعه فرایند و سازوکارهای پیچیده ناشی از تعامل جامعه و فناوری است که مفاهیم و عقاید جدیدی برای درک ماهیت اجتماعی- فنی سامانه‌های اطلاعات ارائه می‌کند. سامانه اطلاعات اقلیمی کشاورزی از منظر نظریه شبکه کنشگران، شبکه‌ای مشتمل بر کنشگران، کنش‌ها، فرایندهای مرتبط اطلاعاتی (تولید، انتقال، ذخیره، بازیابی، ادغام، نشر، کاربرد، کنترل، و مدیریت)، و سازوکارهای سامانه (تعامل و شبکه‌ها) است. واکاوی چنین سامانه‌ای مستلزم بررسی گره‌ها و پیوندهای شبکه - مراکز و مجموعه‌های تولید، ترویج، و به کارگیری اطلاعات اقلیمی، و چگونگی کارکرد این اجزاء (تعامل و ارتباط آنها) - جهت افزایش محتوای دانش اقلیمی و در نهایت، توسعه کشاورزی است. این پژوهش بر دیدگاه شبکه‌محور در مطالعات سامانه‌های اطلاعات، به‌ویژه سامانه اطلاعات اقلیمی کشاورزی، استوار است. از این رو، نوشتار حاضر ضمن معرفی نظریه شبکه کنشگران به‌عنوان یک رویکرد پژوهشی، به تشریح ابعاد و چگونگی استفاده از آن در مطالعات سامانه اطلاعات اقلیمی کشاورزی نیز پرداخته است.

کلیدواژه‌ها: نظریه شبکه کنشگران، سامانه اطلاعات، کشاورزی